

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1148/2020
14.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Андреј Товаршић адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3915/19 од 14.11.2019. године, у седници већа која је одржана дана 14.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3915/19 од 14.11.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 2328/18 од 11.06.2019. године, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде за експроприсано земљиште исплати износ од 6.402.025,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, као и да му накнади трошкове поступка у износу од 473.170,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до исплате, у року од 15 дана под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3915/19 од 14.11.2019. године, жалба туженог је делимично усвојена, а делимично одбијена па је пресуда Вишег суда у Новом Саду П 2328/18 од 11.06.2019. године преиначена у делу којим је одлучено о трошковима парничног поступка, тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 443.170,00 динара на име накнаде трошкова парничног поступка са законском затезном каматом од дана извршности првостепене пресуде па до исплате, док је у преосталом делу пресуда потврђена. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр. 72/11 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац у ЛН ... КО ... уписан као власник катастарске парцеле ... површине 34 ара и 26 м² и ... површине 1 ар и 43 м², које су настале деобом катастарске парцеле Тужилац је приликом продаје плацева део парцеле оставио за прилазни пут плацевима и тим делом није располагао. Ове парцеле су планском документацијом ушле у састав улице ... која функционално повезује делове насељених места Према плану детаљне регулације простора за мешовиту намену западно од ... и северно од ... у ... („Сл. лист Града Новог Сада“, бр. 15/12) и плана детаљне регулације простора северно од ... у ... („Сл. лист Града Новог Сада“, бр. 23/03 и 50/06), пацеле број ..., ... КО ... представљају површину јавне намене-улицу ... у Катастарска парцела број ... је ушла у састав улице у површини од 732 м², односно 21,4% од укупне површине, док је кат. парцела ... у целости у саставу ове улице. Делимично је опремљена инфраструктуром и то водоводном (Водовод и канализација), електроенергетском и телекомуникационом, док је саобраћајна површина изграђена од туцаног застора и исту несметано користи неограничен број лица за јавни саобраћај, тако да ове парцеле представљају добро од општег интереса, односно добро у општој употреби.

Вештачењем је утврђено да је фактичко заузеће парцела ... и ... у површини од укупно 875 м², да тржишна вредност земљишта на предметној парцели износи 62 Евра по м², односно 7.316,60 динара по м²-према средњем курсу НБС на дан 10.05.2019. године према коме 1 Евро износи 117.995 динара, па укупна вредност земљишта које је ушло у састав улице у површини од 875 м² износи 6.402.025,00 динара.

На тако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев у целини.

Наводима ревизије правилност материјалног права се не доводи у сумњу.

Право на имовину је једно од основних људски права заштићених уставно-правним нормама међународних конвенција чији је Република Србија потписник. Уставом Републике Србије у члану 58. зајамчено је мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона и предвиђено да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. Законом се може ограничити начин коришћења имовине, а одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дажбина или казни дозвољено је само у складу са законом.

Протоколом 1. за Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, у члану 1. гарантује се заштита имовине и прописано је да свако физичко и правно лице има право на неометано уживање своје имовине, да нико не може бити

лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим начелима међународног права. Ове одредбе међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примењује законе које сматра потребним да би регулисала коришћење имовине у складу са општим интересима или да би обезбедила наплату пореза или других дажбина или казни.

Уставне одредбе и конвенцијско право указују на обавезу исплате разумне накнаде за одузету имовину по тржишним ценама у време пресуђења која је и побијаном пресудом и утврђена.

Тужени је пасивно легитимисан у овом спору, јер се ради о улици, јавној саобраћајној површини која је по својој природи добро у општој употреби сагласно одредби члана 2. став 2. Закона о путевима („Сл. гласник РС“ бр. 46/91 са изменама и допунама).

Осим тога, развијање и изградња нових путева и улица на територији Града Новог Сада представља његову надлежност, у складу са одредбама члана 16. став 1. и члана 10. Статута Града Новог Сада („Сл. лист Града Новог Сада“, бр. 11/19).

Неосновани су наводи у ревизији тужене да су кат. пацеле које су предмет спора и даље у приватној својини тужиоца и да је тужилац својом вољом променио намену земљишта, парцелисао земљиште и оставио парцелу за пут који део уз сагласност тужиоца и власника парцела које су настале из основне парцеле, користи за своје потребе, те да поступак експропријације није спроведен, већ ће се по правноснажности решења о експропријацији стећи законски услови за утврђивање новчане накнаде тужиоцу као ранијем власнику непокретности.

Наиме, у конкретном случају катастарске парцеле које су предмет спора су приведенe урбанистичкој намени за јавну саобраћајну површину и представљају улицу На тај начин извршена је фактичка експропријација која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу иако не постоји решење о експропријацији земљишта односно о његовом изузимању из поседа. На тај начин тужилац је као власник онемогућен у вршењу својих власничких права из члана 3. Закона о основама својинско правних односа и није у обавези да трпи штетне последице зато што надлежни орган туженог није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа) које би било основ за исплату новчане накнаде.

Такође, на право тужиоца на новчану накнаду није од утицаја ни то што пренос права власништва на спорним парцелама није извршен и формално правно, јер се парцела у јавним евиденцијама непокретности и даље налази у својини тужиоца. Ово због тога што су парцеле које су предмет спора у тренутку формирања улице по сили закона прешле у јавну својину. При том и по Плану генералне регулације простора за мешовиту намену западно од ... и северно од ... у ... и Плана детаљне регулације простора северно од ... у ... ове парцеле представљају јавну површину, односно површину јавне намене-улицу ... у

Правилно су нижестепени судови применом материјалног права, сходно одредби члана 42. Закона о експропријацији утврдили висину накнаде за фактички одузето земљиште у висини његове тржишне вредности, и на тако одређени износ

накнаде тужиоцу досудили законску затезну камату у смислу одредбе члана 277. Закона о облигационим односима.

Позивање туженог у ревизији да је на земљишту тужиоца конституисано право службености вољом тужиоца, не утиче на право тужиоца на накнаду за фактичко експроприсану непокретност, обзиром да конституисање права службености у корист власника околних парцела нема значај депоседирања власника, нити то значи да ту парцелу може да као јавну саобраћајницу користи неограничен број лица.

У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, због којих разлога ревизија не може да се изјави према члану 407. став 2. ЗПП.

Како се осталим наводима у ревизији не доводи у сумњу правилност побијане пресуде Врховни касациони суд је на основу одредбе чл. 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Како тужени није успео у поступку по ревизији, то нема право на накнаду трошкова ревизијског поступка.

**Председник већа-судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић